
Nissegæst ved Englefest

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Nissegæst ved Englefest

4

Nissegæst ved Englefest

Nissegæst ved Englefest

Nissegæst ved Englefest
Af Sognepræst Kaj Munk.
Jyllands-Posten 25/12 1934

Og Englen sagde til dem: Frygter ikke; thi se, jeg forkynder eder en stor Glæde, som skal vederfares alt Folket; thi eder er i Dag en Frelser født, som er den Herre Christus i Davids Stad. Og det skal være eder et Tegn: I skulle finde et Barn svøbt, liggende i en Krybbe. Og straks var med Engelen en himmelsk Hærskares Mangfoldighed, som lovede Gud og sagde: Ære være Gud i det højeste! Og Fred paa Jorden! Og i Mennesker en Velbehagelighed.

Min Tilhører, du Medlem af Kristi Menighed, saa fulde af Jubel og Lykke er de Toner, der bærer den kristne Jul frem. Du ved nok, at det Ord Evangelium er et græsk Ord, der paa Dansk betyder det samme som et godt og glædeligt Budskab; og Beretningen om, hvordan dette Evangelium kom ind i Verden, er jo i sig selv det bedste Evangelium. Festligere kunde det da ikke ske end gennem Engle, en Engel til Prologen og en Hærskare af Engle til Kor. Og Indholdet kunde ikke heller være frydefuldere, ja, jeg fristes til at sige livsaligere: en stor Glæde forkyndes, en Folkeglæde: Der er født en Frelser. Der brænder en overjordisk Glæde ud af Beretningen hos Lukas. Gamle Sagn fortæller om Nisser, der holdt Fest i Højen, saa den rejste sig som paa Pæle, og Lyset skinnede ud. Her er det selve Evangeliet, der fortæller om Lystighed, ja, man faar Indtryk af, at Gud holder Bal i Himlen og fejrer sin Søns Fødsel, saa Lyset skinner ud, og nogle af Gæsterne tager hinanden i Hænderne og danser ud i Haven udenfor, syngende deres Vise: Ære være Gud i det Højeste! Fred paa Jorden I I Mennesker en Velbehagelighed!

Vi Beboere af denne klamme Klode trænger til Fest. Ikke mindst i Vintertiden kræver Livsglæden i os, at vi af og til søger sammen for at sidde omkring et Lys og varme os ved hinandens Selskab og bekræfte os i, at vi stadig er til og nok skal holde ud, til Solen igen rækker os, sin sejrende Haand.

Julen er gammel; den er ældre, ikke end Kristus, for han er fra Evighed af, men end Kristendommen, en gammel hedensk Livsbekræftelsens Fest midt i Dødens argeste Virke: Nu kom vi over det, atter længes Dagen, atter oplever vi endnu en Gang Livets Tilbagekomst, den signede Dag med Fryd vi se af Havet til os opkomme.

Fra ældgammel Tid er Julen Folkets store Livsfest. De valgte rigtigt, de gamle, da de skulde til at bestemme, hvornaar Herrens Fødselsdag skulde fejres; thi ingen ved jo, hvornaar paa Aaret den virkelig fandt Sted. De kunde have sagt: I Julen skal den ikke ligge; saa smelter den sammen med alt det verdslige; lad os saa hellere af ny skabe en straalende Foraars højtid. Men de sagde: Den skal fejres i Julen; thi Menneskenes store Glædesfest og Guds store Glædesfest tør nok forliges.

Saa gnasker vi da Marcipan og hører Juleevangeliet og spiller Femkort sidste Stik en Kærest og synger Julesalmer og er godgørende og glæder os selv med det - det gaar hulter til bulter mellem hinanden, og Prædikanter af strengere Observans tordner mod Julens Verdsliggørelse. Lad gaa! Imellem Englenes Tenorer kan det ogsaa gøre godt med en Bas eller to, blot der ikke bliver for mange af dem. Nej, for Julen det er en gammel hedensk Fest, og det er Kristi Fødselsfest, der er løbet ud i eet. Og den danske Folkekirke, det er Danmarks Folk og Kristi Kirke, der er løbet ud i eet. Og Lærkesang og Klokkeklang de kan godt forliges, og naar Nisserne samles om Grødfadet uden for Køkkendøren, gaar Englene lønligt mellem Grantræets Grene. ”Jeg forkynder jer en stor Glæde”, ja, det skal Julen være: Glæde. Uden Glæde ingen Jul. Hyrderne har tænkt paa mange Ting, da de satte Fart paa ind til Bethlehem, og Ordet Frelser blev ved at kime yndeligt i deres Øren: En har tænkt paa sin Ungdoms Synder og en paa sit Folks Nedværdigelse, en paa sin syge lille Pige, men ogsaa en paa sin Gigt og en paa sin Fattigdom; fælles for dem alle var bare Glæden, den store Glæde over, at en Frelser var født.

Og derfor vil jeg sige til dig, min Tilhører: Du skal ikke være bange for Glæden. Glæd dig over, at dine Børn, der er ude at tjene, kan komme hjem, glæd dig over, at din gamle Mor kan være hos dig, glæd dig over Vennegammen og Familiekomssammen i Halvhelligdagene. Sæt bare Grammofonen i Gang, og luk op for Radioen, og forsøm ikke Julespillene med de smaa. Fornøj dig ved Julehæfternes kolorerede Gudelighed, og lad endog en Morten Korch aflokke dig en ægte Taare. Frygt ikke alt for meget Julens Verdsliggørelse. I Menneskene en Velbehagelighed, hedder det i Julen. Det er noget andet end den alt for slidte Plade om, at vi Mennesker er idel Smuds og Skarn, som Gud, hvis han gjorde os vor Ret, tværede ud i Landevejens Støv med sin Storetaa. Ved du, hvad Julen er? Den er Guds Verdsliggørelse. Ordet blev Kød.

Han har Ret, den kære, velsignede Ingemann: Det Menneskebarn, der glæder sig fromt og kønt, skal aldrig miste sin Juleglæde.

Men alt dette har jeg jo sagt til dig, min Tilhører, som Medlem af Kristi Menighed. Altsaa, jeg har regnet med, at du glæder dig ikke blot kønt, men ogsaa fromt. Det vil igen sige, at igennem al din verdslige Glæde strømmer det Kildevæld, at dig er i Dag en Frelser født.

Saa vil vi da atter lytte til Budskabet fra det høje, ikke en Genialitet, vi selv udpønker, men en Nyhed fra det himmelske Telegrambureau, ikke en Godhed, vi selv producerer, men en Naade, Livet tilskikker os: Os er i Dag en Frelser født, Gud aabenbarer sig for Slægten, fra nu af behøver ingen paa Jorden at gaa i angstet Uvidenhed om, hvordan Gud virkelig er. Der er født os et Menneske, som ved det og vil leve det for vore Øjne, en, der ved det af Selvsyn, fordi han er kommet deroppefra. Det, der synes os saa umuligt midt i Livets Gru og Halløj og Pjat, det vil han forvise os om: At vi er ikke prisgivet Tilfældigheden, at den Kraft, der bærer Livet og Altet, er personlig, er god, vil os det godt, vil dig og mig det godt, at vi lykkes, at vi blomstrer i al Evighed. Den himmelske Glæde bøjer sig i Julen ned over den jordiske og rensrer den, helliger den, gør den skikket til at leve ikke blot under

Stjernerne, men imellem dem. Julenat er der født en ny Glæde til Jorden, den Glæde, der hedder Troen paa Gud, vor Fader.

Danmark, mit Land, jeg ser dig bøje dig ind under Juleaftenens Fred. Den gamle Julenisse har faaet sin tunge Sæk paa Ryggen og gaar med sin festligt blussende Mandfolkenæse og det tindrende Barneblik i de gamle glade Øjne fra Sted til Sted med Gaver og gode Ønsker. Hvor færdes han hjemmevant, hvor er han gammel i Gaarde, gammel som Menneskeslægten selv! Han er det naturligt gode i Sjælen, det, der gør, at Mennesker er selskabelige, synes godt om hinanden, gerne vil sammen en Gang imellem, gerne vil hjælpe hinanden og gøre hinanden glade. Han er skabt af Gud, er Julenissen, ligesom Jesus er født af Gud. Foragt ham ikke, tag vel imod ham, glem ikke hans Grødfad. Se, hvor han lader sig puffe i Trængslen paa Færgerne, venter hos Automobilerne paa Overfartsstederne, gaar op ad de mange Trapper til Kong Christian den Tiende og bøjer sig ind ad den lave Dør paa den overprioriterede Gaard ude paa Heden, og overalt, hvor han dukker op, bliver Folk medgørlige og lattermilde og bruger venlige Ord, hvor de til andre Tider af Aaret vilde bruge Mund. Men over ham skinner Stjernerne, og inde i Husene synger Englene paa 'Toner, han aldrig vil magte at tage. De synger om den store Glæde, der vederfares Jordens Nation, om Frelsen af Guds Naade fra Synd og Død, om Støv, der skal lutres og løftes til Stjernekaar, de synger om et Menneskebarn, der er kommet fra Gud for at frelse al Jordens Glæde fra brat Forlis, og Folkekirkens Klokker, som Nissen har støbt og Englene givet Tunger, de bamler i højen Sky en Lovsang til Gud og en Lykkesang over hans Mennesker.

Kaj Munk.